

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2016. gada 4. maijā *

Prasība atcelt tiesību aktu — Tiesību aktu tuvināšana — Direktīva 2014/40/ES — 2. panta 25. punkts, 6. panta 2. punkta b) apakšpunkts, 7. panta 1. 5. punkts, 7. punkta pirmais teikums un 12. — 14. punkts, kā arī 13. panta 1. punkta c) apakšpunkts — Spēkā esamība — Tabakas izstrādājumu ražošana, noformēšana un pārdošana — Aizliegums laist tirgū tabakas izstrādājumus ar raksturīgu aromātu — Mentolu saturoši tabakas izstrādājumi — Juridiskais pamats — LESD 114. pants — Samērīguma princips — Subsidiaritātes princips

Lieta C-358/14

par prasību atcelt tiesību aktu atbilstoši LESD 263. pantam, ko 2014. gada 22. jūlijā cēla

Polijas Republika, ko pārstāv *B. Majczyna* un *M. Szwarc*, pārstāvji,

prasītāja,

ko atbalsta

Rumānija, ko pārstāv *R.-H. Radu*, kā arī *D. M. Bulancea* un *A. Vacaru*, pārstāvji,

persona, kas iestājusies lietā,

pret

Eiropas Parlamentu, ko pārstāv *L. Visaggio* un *J. Rodrigues*, kā arī *A. Pospíšilová Padowska*, pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

Eiropas Savienības Padomi, ko pārstāv *O. Segnana*, *J. Herrmann* un *K. Pleśniak*, kā arī *M. Simm*, pārstāvji,

atbildētāji,

ko atbalsta

Īrija, ko pārstāv *J. Quaney* un *A. Joyce*, pārstāvji, kuriem palīdz *E. Barrington* un *J. Cooke, SC*, kā arī *E. Carolan, BL*,

Francijas Republika, ko pārstāv *D. Colas* un *S. Ghiandoni*, pārstāvji,

Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste, ko pārstāv *V. Kaye* un *C. Brodie*, kā arī *M. Holt*, pārstāvji, kuriem palīdz *I. Rogers, QC*, kā arī *S. Abram* un *E. Metcalfe, barristers*,

* Tiesvedības valoda – poļu.

Eiropas Komisija, ko pārstāv *M. Van Hoof*, kā arī *C. Cattabriga* un *M. Owsiany-Hornung*, pārstāvji,
kas norādīja adresi Luksemburgā,

personas, kas iestājušās lietā.

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: pirmās palātas priekšsēdētāja *R. Silva de Lapuerta* [*R. Silva de Lapuerta*], kas pilda otrās palātas priekšsēdētāja pienākumus, tiesneši *Ž. L. da Krušs Vilasa* [*J. L. da Cruz Vilaça*], *A. Arabadžijevs* [*A. Arabadjiev*] (referents), *K. Likurgs* [*C. Lycourgos*] un *Ž. K. Bonišo* [*J.-C. Bonichot*],

ģenerālvokāte *J. Kokote* [*J. Kokott*],

sekretārs *M. Aleksejevs* [*M. Alekseev*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2015. gada 30. septembra tiesas sēdi,

noklausījusies ģenerālvokātes secinājumus 2015. gada 23. decembra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Ar savu prasību Polijas Republika lūdz atcelt Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 3. aprīļa Direktīvas 2014/40/ES par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz tabakas un saistīto izstrādājumu ražošanu, noformēšanu un pārdošanu un ar ko atceļ Direktīvu 2001/37/EK, (OV L 127, 1. lpp.), 2. panta 25. punktu, 6. panta 2. punkta 2) apakšpunktu, 7. panta 1.–5. punktu, 7. punkta pirmo teikumu un 12.–14. punktu, kā arī 13. panta 1. punkta c) apakšpunktu.

Atbilstošais tiesiskais regulējums

Pasaules Veselības organizācijas Vispārējā konvencija par tabakas uzraudzību

- 2 Atbilstoši Pasaules Veselības organizācijas Vispārējās konvencijas par tabakas uzraudzību, kas parakstīta Ženēvā 2003. gada 21. maijā (turpmāk tekstā – “VKTU”) un kuras puses ir Savienība un tās dalībvalstis, preambulai šīs konvencijas puses atzīst, ka, pirmkārt, “zinātniskie pētījumi ir nepārprotami pierādījuši to, ka tabakas patēriņš un pakļaušana tabakas dūmu iedarbībai var izraisīt nāvi, slimības un invaliditāti”, un ka, otrkārt, “cigaretēs un vairāki citi tabaku saturoši produkti ir izstrādāti ar augstu atkarības pakāpi ar mērķi radīt un uzturēt atkarību, un daudzas saturošās sastāvdaļas, kā arī to radītie dūmi ir farmakoloģiski aktīvi, toksiski, mutagēni un kancerogēni, un [...] ka atkarība no tabakas tiek atsevišķi klasificēta kā traucēklis lielākajos starptautiskajos slimību klasifikatoros”.

- 3 VKTU 7. pantā “Necenu pasākumi tabakas pieprasījuma samazināšanai” ir noteikts, ka:

“[...] Katra Puse pieņems un ieviesīs efektīvus likumdošanas, izpildvaras, administratīvos un citus pasākumus, kas nepieciešami tās saistību ieviešanai, saskaņā ar 8. līdz 13. pant[u], un sadarbosies, kur piemērots, viena ar otru tiešā veidā vai ar kompetentu starptautisko organizāciju starpniecību ar nolūku to ieviest. Pušu Konference piedāvās atbilstošas vadlīnijas šo pantu nosacījumu ieviešanai.”

- 4 VKTU 9. pantā “Tabakas izstrādājumu satura regulēšana” ir noteikts šādi:

“Pušu Konference, konsultējoties ar kompetentām starptautiskām struktūrām, piedāvās vadlīnijas tabakas izstrādājumu satura pārbaudei, mērīšanai un izplūdei un šī satura un izplūdes regulēšanai. Katra Puse, kur to ir apstiprinājušas kompetentas valsts iestādes, pieņems un ieviesīs efektīvas likumdošanas izpildvaras, administratīvās un citas metodes šādai pārbaudei, mērīšanai un regulēšanai.”

- 5 Atbilstoši daļējo vadlīniju Pasaules Veselības organizācijas Vispārējās konvencijas par tabakas uzraudzību 9. un 10. panta piemērošanai (turpmāk tekstā – “VKTU 9. un 10. panta piemērošanas daļējās vadlīnijas”) 1.1. nodaļai puses “var [...] piemērot stingrākus pasākumus par šajās vadlīnijās ieteiktajiem”.
- 6 Šo vadlīniju 3.1.2. nodaļā “Sastāvs (reglamentēšana)” ir aprakstīti pasākumi, kurus puses var veikt sastāva reglamentēšanai, to formulējot šādi:

“[..]

3.1.2.1. Vispārīgi apsvērumi Sastāva reglamentēšana, kuras mērķis ir samazināt tabakas izstrādājumu pievilcību, var veicināt smēķēšanas izplatības samazināšanos un atkarību no smēķēšanas kā jaunu, tā arī jau esošo tās lietotāju vidū. [..]

3.1.2.2. Tabakas izstrādājumi

i) Sastāvdaļas garšas uzlabošanai Tabakas dūmu asā un kairinošā garša ir svarīgs šķērslis sākotnējiem mēģinājumiem un lietošanai. Tabakas industrijas dokumenti ir pierādījuši, ka lielas pūles ir pieliktas šo nepatīkamo īpašību samazināšanai. Tabakas dūmu aso garšu var samazināt vairākos veidos, piemēram, pievienojot dažādas sastāvdaļas, neizmantojot vielas, kurām ir kairinošas īpašības, kairinājumu kompensējot ar citiem, patīkamiem sensoriem efektiem vai izmainot tabakas emisiju ķīmiskās īpašības, pievienojot vai neizmantojot konkrētas vielas. [..] Maskējot tabakas dūmu asumu ar aromātvielām, smēķēšana tiek veicināta un uzturēta. Izmantotās aromātvielas ir, piemēram, benzaldehīds, maltols, mentols un vanilīns. Tabakas izstrādājumu garšas uzlabošanai var izmantot arī augu ekstraktus, piemēram, kanēļa, ingvera un piparmētras ekstraktus.

Ieteikums Pusēm ir jāreglamentē tādu sastāvdaļu izmantošana, kuras var uzlabot tabakas izstrādājumu garšu, to ierobežojot vai aizliedzot. [..]”

Direktīva 2014/40

- 7 Direktīvas 2014/40 preambulas 4., 7., 15.–17., 33. un 60. apsvērumā ir noteikts šādi:

“4) Citās jomās dalībvalstu normatīvajos un administratīvajos aktos attiecībā uz tabakas un saistītu izstrādājumu ražošanu, noformējumu un pārdošanu joprojām pastāv būtiskas atšķirības, kas kavē netraucētu iekšējā tirgus darbību. Ņemot vērā zinātnes un tirgus attīstību un starptautiskās norises, ir paredzams, ka šī nesaskaņotība palielināsies. Tas attiecas arī uz elektroniskajām cigaretēm un elektronisko cigarešu uzpildes flakoniem (“uzpildes flakoni”), smēķēšanai paredzētiem augu izcelsmes izstrādājumiem, sastāvdaļām un emisijām no tabakas izstrādājumiem, atsevišķiem marķēšanas un iepakojšanas aspektiem un tabakas izstrādājumu pārrobežu tālpārdošanu.

[..]

- 7) Regulējoša rīcība Savienības līmenī ir vajadzīga arī, lai īstenotu [VKTU], kuras noteikumi ir saistoši Savienībai un tās dalībvalstīm. [VKTU] noteikumi par tabakas izstrādājumu sastāva reglamentēšanu, tabakas izstrādājumu informācijas izpaušanas reglamentēšanu, tabakas izstrādājumu iepakojumu un marķējumu, reklāmu un tabakas izstrādājumu nelikumīgu tirdzniecību ir īpaši būtiski. [VKTU] puses, ieskaitot Savienību un tās dalībvalstis, ir vienprātīgi pieņēmušas noteikumu īstenošanas pamatnostādņu kopumu dažādās [VKTU] pušu konferencēs.

[..]

- 15) Saskaņotas pieejas trūkums attiecībā uz tabakas izstrādājumu sastāvdaļu reglamentēšanu ietekmē netraucētu iekšējā tirgus darbību, un tam ir negatīva ietekme uz preču brīvu apriti visā Savienībā. Dažas dalībvalstis ir pieņēmušas tiesību aktus vai noslēgušas saistošus nolīgumus ar nozari, atļaujot vai aizliedzot atsevišķas sastāvdaļas. Līdz ar to atsevišķas sastāvdaļas dažās dalībvalstīs ir reglamentētas, bet citās ne. Dalībvalstis izmanto arī dažādas pieejas attiecībā uz piedevām cigarešu filtrā, kā arī piedevām, kas iekrāso tabakas dūmus. Ņemot vērā [VKTU] un tās pamatnostādņu īstenošanu, tuvākajos gados šķēršļi netraucētai iekšējā tirgus darbībai palielināsies, ja vien netiks veikta saskaņošana, ņemot vērā [VKTU] un Konvencijas pamatnostādņu īstenošanu visā Savienībā un izvērtējot pieredzi, kas gūta citās jurisdikcijās ārpus ES. [VKTU] pamatnostādnēs par tabakas izstrādājumu satura un tabakas izstrādājumu atklāšanas regulēšanu izskan īpašs aicinājums aizliegt sastāvdaļas, kas pastiprina garšas īpašības, rada iespaidu, ka tabakas izstrādājumi ir labvēlīgi veselībai, izraisa asociācijas ar enerģiju un vitalitāti vai kas ir krāsojošas.
- 16) Atšķirīga regulējuma iespējamību vēl vairāk palielina bažas par to, ka tabakas izstrādājumiem ir aromāts, kas nav tabakas aromāts un kas varētu rosināt smēķēšanas sākšanu vai ietekmēt patēriņa modeļus. Būtu jāizvairās no pasākumiem, ar kuriem nepamatoti paredz atšķirīgus nosacījumus dažāda veida aromatizētām cigaretēm. Tomēr no izstrādājumiem ar raksturīgu aromātu, kuru pārdošanas apjoms ir lielāks, būtu pakāpeniski jāatsakās ilgākā laikposmā, lai patērētājiem būtu pienācīgi daudz laika izvēlēties citus produktus.
- 17) Tādu tabakas izstrādājumu aizliegums, kuriem ir raksturīgs aromāts, pilnībā neizslēdz konkrētu piedevu lietošanu, bet liek ražotājiem samazināt piedevu vai piedevu kombināciju tādā mērā, lai tās vairs neradītu raksturīgo aromātu. [..]

[..]

- 33) Tabakas izstrādājumu pārrobežu tālpārdošana varētu atvieglot piekļuvi tādiem tabakas izstrādājumiem, kas neatbilst šai direktīvai. Pastāv arī palielināts risks, ka tabakas izstrādājumiem varētu piekļūt jaunieši. Attiecīgi rastos risks, ka tiesību aktiem tabakas izstrādājumu kontroles jomā būs mazāka ietekme. Tādēļ dalībvalstīm būtu jāatļauj aizliegt pārrobežu tālpārdošanu. Ja pārrobežu tālpārdošana netiek aizliegta, tad, lai nodrošinātu šīs direktīvas efektivitāti, būtu piemēroti kopīgi noteikumi par šādā pārdošanā iesaistītu mazumtirdzniecības punktu reģistrāciju. [..]

[..]

- 60) Ņemot vērā to, ka šīs direktīvas mērķus, proti, saskaņot dalībvalstu normatīvos un administratīvos aktus par tabakas un ar to saistītu izstrādājumu ražošanu, noformējumu un pārdošanu, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, bet to mēroga un ietekmes dēļ tos var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar LES 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā direktīvā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai.”

8 Direktīvas 2014/40 1. pantā “Priekšmets” ir noteikts:

“Šīs direktīvas mērķis ir tuvināt dalībvalstu normatīvos un administratīvos aktus par:

- a) tabakas izstrādājumu sastāvdaļām un emisijām un ar tām saistītajiem ziņošanas pienākumiem, tostarp darvas, nikotīna un oglekļa monoksīda maksimālo emisijas līmeni cigaretēm;
- b) dažiem tabakas izstrādājumu marķējuma un iepakojuma aspektiem, tostarp brīdinājumiem par ietekmi uz veselību, kas jānorāda uz tabakas izstrādājumu iepakojuma vienībām un jebkāda ārējā iepakojuma, kā arī izsekojamību un drošības pasākumiem, kas tiek piemēroti tabakas izstrādājumiem, lai panāktu to atbilstību šai direktīvai;
- c) aizliegumu laist tirgū orālai lietošanai paredzētu tabaku;
- d) tabakas izstrādājumu pārrobežu tālpārdošanu;
- e) pienākumu iesniegt paziņojumu par jaunieviestiem tabakas izstrādājumiem;
- f) atsevišķu ar tabakas izstrādājumiem saistītu izstrādājumu, proti, elektronisko cigarešu un to uzpildes flakonu, un smēķēšanai paredzētu augu izcelsmes izstrādājumu, laišanu tirgū un marķēšanu,

lai sekmētu netraucētu tabakas un ar to saistītu izstrādājumu iekšējā tirgus darbību, par pamatu ņemot augstu cilvēku, īpaši jauniešu, veselības aizsardzības līmeni, un lai pildītu Savienības pienākumus, kas noteikti [VKTU].”

9 Minētās direktīvas 2. panta “Definīcijas” 25. punktā ir noteikts, ka šajā direktīvā izmanto šādas definīcijas:

““raksturīgs aromāts” ir izteikta smarža vai garša, kas nav tabakas smarža un garša un ko rada piedeva vai piedevu kombinācija, tostarp, bet ne tikai, augļu, garšvielu, garšaugu, alkohola, konfekšu, mentola vai vaniļas, un kas ir sajūtama pirms tabakas izstrādājuma lietošanas vai tās laikā.”

10 Direktīvas 2014/40 6. pantā “Prioritārais piedevu saraksts un pastiprinātas ziņošanas pienākums” ir noteikts, ka:

“1. Papildus 5. pantā noteiktajiem ziņošanas pienākumiem pastiprināts ziņošanas pienākums attiecas uz zināmām prioritārajā sarakstā iekļautām piedevām cigaretēs un tinamajā tabakā. [..]

[..]

2. Dalībvalstis par katru 1. punktā paredzētajā prioritārajā sarakstā iekļauto piedevu prasa, lai tādu cigarešu un tinamās tabakas izstrādājumu, kuri satur minēto piedevu, ražotāji un importētāji veiktu salīdzinošus pētījumus, kuros attiecībā uz katru piedevu tiek pārbaudīts, vai:

[..]

b) tā rada raksturīgu aromātu;

[..].”

11 Šīs direktīvas 7. pantā “Sastāvdaļu reglamentēšana” ir paredzēts:

“1. Dalībvalstis aizliedz laist tirgū tabakas izstrādājumus ar raksturīgu aromātu.

Dalībvalstis neaizliedz tādu piedevu izmantošanu, kas ir būtiskas tabakas izstrādājumu ražošanai, piemēram, izmantot cukuru, ar ko aizstāj ražošanas procesā zudušo cukuru, ja vien minētās piedevas nerada izstrādājumam raksturīgu aromātu un būtiski vai izmērāmi nepalielina izstrādājuma spēju radīt atkarību, toksicitāti vai [kancerogēnas, mutagēnas īpašības vai īpašības ar toksisku ietekmi uz reproduktīvo veselību].

Dalībvalstis paziņo Komisijai par pasākumiem, kas veikti atbilstoši šim punktam.

2. Komisija pēc dalībvalsts pieprasījuma vai pēc savas iniciatīvas, izmantojot īstenošanas aktus, nosaka [vai] var noteikt, vai uz tabakas izstrādājumu attiecas 1. punkts. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 25. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

3. Komisija pieņem īstenošanas aktus, nosakot vienotus noteikumus par procedūrām, kuras piemēro, lai noteiktu, vai uz tabakas izstrādājumu attiecas 1. punkts. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 25. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

4. Savienības līmenī tiek izveidota neatkarīga padomdevēju grupa. Pirms saskaņā ar šā panta 1. un 2. punktu tiek veikti pasākumi, dalībvalstis un Komisija var apspriesties ar šo grupu. Komisija pieņem īstenošanas aktus, nosakot procedūras par šīs grupas izveidi un darbību.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 25. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

5. Ja konkrētas piedevas vai to kombinācijas līmeņa vai koncentrācijas dēļ vismaz trīs dalībvalstīs ir noteikti aizliegumi saskaņā ar šā panta 1. punktu, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 27. pantu, lai noteiktu tādu piedevu vai piedevu kombināciju maksimāli pieļaujamo līmeni, kas rada tabakas izstrādājumiem raksturīgu aromātu.

[..]

7. Dalībvalstis aizliedz laist tirgū tabakas izstrādājumus, kuru jebkuras sastāvdaļas, piemēram, filtri, papīri, iepakojums, kapsulas, satur aromatizētājus vai jebkādu tehniskus elementus, kas varētu mainīt attiecīgo tabakas izstrādājumu smaržu vai garšu vai to dūmu intensitāti. [..]

[..]

12. Tabakas izstrādājumus, kas nav cigaretes un tinamā tabaka, atbrīvo no 1. un 7. punktā noteiktajiem aizliegumiem. Ja Komisijas ziņojumā tiek konstatēta būtiska apstākļu maiņa, Komisija pieņem deleģētos aktus saskaņā ar 27. pantu, lai atsauktu minēto atbrīvojumu konkrētai izstrādājumu kategorijai.

13. Dalībvalstis un Komisija no tabakas izstrādājumu ražotājiem un importētājiem var iekasēt samērīgu maksu attiecībā uz novērtējumu par to, vai tabakas izstrādājumam ir raksturīgs aromāts, vai ir izmantotas aizliegtas piedevas vai aromatizētāji un vai tabakas izstrādājums satur piedevas tādā daudzumā, kas būtiski un izmērāmi palielina attiecīgā tabakas izstrādājuma toksisko vai atkarību izraisošo ietekmi vai [kancerogēnas, mutagēnas īpašības vai īpašības ar toksisku ietekmi uz reproduktīvo veselību].

14. Šā panta noteikumus attiecībā uz tabakas izstrādājumiem, kuriem piemīt raksturīgs aromāts un kuru pārdošanas apjoms Savienībā attiecīgā produktu kategorijā ir 3 % vai vairāk, piemēro no 2020. gada 20. maija.

[..]”

12 Direktīvas 2014/40 13. pants “Izstrādājumu noformējums” ir formulēts šādi:

“1. Iepakojuma vienības un jebkāda ārējā iepakojuma, kā arī paša tabakas izstrādājuma marķējums neietver nevienu elementu vai aspektu, kas:

[..]

c) atsaucas uz garšu, smaržu, jebkādiem aromatizētājiem vai citām piedevām vai to trūkumu;

[..].”

13 Minētās direktīvas 18. panta “Tabakas izstrādājumu pārrobežu tālpārdošana” 1. punktā cita starpā ir noteikts, ka dalībvalstis var aizliegt tabakas izstrādājumu pārrobežu tālpārdošanu patērētājiem.

14 Atbilstoši šīs direktīvas 29. pantam tās normas dalībvalstu tiesību sistēmās ir jātransponē līdz 2016. gada 20. maijam un transponēšanas aktiem jāstājas spēkā no šī datuma.

Tiesvedība Tiesā un lietas dalībnieku prasījumi

15 Polijas Republika lūdz Tiesu:

— atcelt Direktīvas 2014/40 2. panta 25. punktu, 6. panta 2. punkta b) apakšpunktu, 7. panta 1.–5. punktu, 7. punkta pirmo teikumu un 12.–14. punktu, kā arī 13. panta 1. punkta c) apakšpunktu (turpmāk tekstā – “apstrīdētās tiesību normas”), un

— piespriest Eiropas Parlamentam un Eiropas Savienības Padomei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

16 Parlaments un Padome lūdz Tiesu:

— prasību noraidīt, un

— piespriest Polijas Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

17 Parlaments un Padome pakārtoti – gadījumā, ja Tiesa uzskatītu, ka apstrīdētās Direktīvas 2014/40 normas ir jāatceļ, – lūdz to atbilstoši LESD 264. pantam noteikt, ka tās sekas ir jā saglabā, līdz attiecīgajā jomā tiks pieņemts jauns tiesiskais regulējums.

18 Ar 2014. gada 11. decembra lēmumiem Rumānijai tika ļauts iestāties lietā Polijas Republikas atbalstam, savukārt Francijas Republikai, Īrijai, Apvienotajai Karalistei un Komisijai tika ļauts iestāties lietā Parlamenta un Padomes prasījumu atbalstam.

Par prasību

19 Savas prasības pamatojumam Polijas Republika izvirza trīs pamatus, kuri attiecīgi ir par LESD 114. panta, samērīguma principa un subsidiaritātes principa pārkāpumu.

Par pieņemamību

20 Padome izvirza iebildumu par viena Polijas Republikas izvirzītā pamata, kas saistīts ar vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu, pieņemamību, jo tas esot izvirzīts novēloti replikas rakstā un tādējādi esot uzskatāms par jaunu pamatu Tiesas Reglamenta 127. panta 1. punkta izpratnē.

- 21 Tomēr šis iebildums par nepieņemamību ir radies, nepareizi izprotot Polijas Republikas izvirzītos argumentus un pamatus. Lai gan šī dalībvalsts vairākkārtīgi, tostarp savā replikas rakstā, ir norādījusi, ka mentolu saturoši tabakas izstrādājumi ir īpašā situācijā, kura atšķiras no pārējo tabakas izstrādājumu ar raksturīgu aromātu situācijas, tā tomēr nav izvirzījusi atsevišķu pamatu saistībā ar vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu, kā tā to arī apstiprināja tiesas sēdē, bet gan ar šiem argumentiem tikai atbalstījusi trīs izvirzītos pamatus.
- 22 Šādos apstākļos iebilde par nepieņemamību ir jānoraida.

Par apstrīdēto tiesību normu tiesiskumu

Par pirmo pamatu, kas saistīts ar EKL 114. panta pārkāpumu

– Lietas dalībnieku argumenti

- 23 Polijas Republika norāda, ka LESD 114. pants nav atbilstošs juridiskais pamats apstrīdēto Direktīvas 2014/40 normu pieņemšanai, jo ar tām tiek aizliegts laist tirgū mentolu kā raksturīgu aromātu saturošus tabakas izstrādājumus vai arī tās ir cieši saistītas ar šo aizliegumu.
- 24 Šajā ziņā Polijas Republika uzskata, ka Savienības likumdevējam, pieņemot minēto direktīvu, bija jānošķir mentolu saturoši tabakas izstrādājumi no izstrādājumiem ar citiem raksturīgiem aromātiem, pirmkārt, pirmo minēto ilgās esamības tirgū dēļ, kas tiem piešķirot “tradicionālu” raksturu, otrkārt, tā atšķirīgo garšas īpašību dēļ, jo mentols pilnībā nelikvidējot tabakas garšu un smaržu, un, treškārt, tādēļ, ka šie izstrādājumi neesot tik pievilcīgi jauniešiem kā citi tabakas izstrādājumi ar raksturīgu aromātu.
- 25 Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, Polijas Republika vispirms apgalvo, ka Savienības likumdevējs neesot pierādījis, ka direktīvas pieņemšanas laikā pastāvēja atšķirības starp valstu tiesiskajiem regulējumiem tieši attiecībā uz mentola kā tabakas izstrādājumu piedevas izmantošanu. Turpinot tā norāda, ka neesot arī objektīvu apstākļu, kas pierādītu, ka nākotnē, visticamāk, radīsies atšķirības šajos regulējumos. Visbeidzot, tā kā jēdziens “raksturīgs aromāts” Direktīvā 2014/40 neesot pietiekami precizēts, tā transponēšana un piemērošana valstu līmenī radīšot atšķirības valstu attiecīgās jomas regulējumos un praksē.
- 26 Rumānija uzskata, ka apstrīdēto tiesību normu mērķis ir nevis uzlabot iekšējā tirgus darbību, kā tas prasīts LESD 114. pantā, bet gan galvenokārt nodrošināt augstu veselības aizsardzības līmeni, taču LESD 168. panta 5. punktā ir izslēgta jebkāda saskaņošana šajā jomā. Faktiski, ņemot vērā ievērojamās atšķirības mentolu saturošu tabakas izstrādājumu patēriņā starp dalībvalstīm, šo izstrādājumu nenozīmīgo tirgus daļu un mazo nozīmi tirdzniecībā starp dalībvalstīm, aizliegums šos izstrādājumus laist tirgū neveicināšot iekšējā tirgus pareizu darbību.
- 27 Parlaments, Padome un Komisija norāda, ka, pirmkārt, tā kā Savienības likumdevējs ir izlēmis piemērot vienādu attieksmi visiem aromātiem, ir jāpārbauda atšķirības dalībvalstu tiesiskajos regulējumos, kuras varētu ietekmēt iekšējā tirgus darbību attiecībā uz visām piedevām, kas var piešķirt raksturīgu aromātu, kopumā. Šis iestādes, Īrija un Apvienotā Karaliste uzskata, ka šādu atšķirību pastāvēšana skaidri izriet no ietekmes novērtējuma, kuru Komisija sniedza 2012. gada 19. decembrī un kurš ir pievienots priekšlikumam Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz tabakas un saistīto izstrādājumu ražošanu, noformēšanu un pārdošanu (SWD (2012) 452 *final*, turpmāk tekstā – “ietekmes novērtējums”).

- 28 Otrkārt, esot visai iespējams, ka dalībvalstu tiesiskie regulējumi, ņemot vērā daļējās vadlīnijas VKTU 9. un 10. panta piemērošanai, attiecīgajā jomā attīstīsies nevienmērīgi. Piemēram, Vācijas Federatīvā Republika esot aizliegusi laist tirgū mentola kapsulas.
- 29 Treškārt, Parlaments, Padome un Komisija norāda, ka “raksturīga aromāta” jēdziens esot definēts vispārīgi un abstrakti. Dalībvalstīm, sadarbojoties ar Komisiju un saskaņā ar tās noteiktiem kritērijiem, esot konkrēti jāidentificē izstrādājumi ar šādu aromātu. Šajā ziņā Direktīvas 2014/40 7. panta 2. un 5. punktā norādītie mehānismi ļautu panākt tiesisko noteiktību un raksturīgu aromātu aizlieguma vienveidīgu piemērošanu.
- 30 Visbeidzot, šīs iestādes apstrīd apgalvojumu, ka tabakas izstrādājumu ar raksturīgu aromātu tirgus daļa un šo izstrādājumu tirdzniecība starp dalībvalstīm esot nenozīmīga.

– Tiesas vērtējums

- 31 LESD 114. panta 1. punktā ir paredzēts, ka Parlaments un Padome paredz pasākumus, lai tuvinātu dalībvalstu normatīvos vai administratīvos aktus, kuri attiecas uz iekšējā tirgus izveidi un darbību.
- 32 Šajā ziņā, ja ar vienkāršu atšķirību konstatējumu starp dalībvalstu tiesiskajiem regulējumiem nepietiek, lai pamatotu LESD 114. panta izmantošanu, citādi ir gadījumos, kad starp dalībvalstu normatīvajiem un administratīvajiem aktiem pastāv tādas atšķirības, kuras var ierobežot pamatbrīvības un šādi tieši ietekmēt iekšējā tirgus darbību (šajā ziņā skat. spriedumus Vācija/Parlaments un Padome, C-376/98, EU:C:2000:544, 84. un 95. punkts; *British American Tobacco (Investments)* un *Imperial Tobacco*, C-491/01, EU:C:2002:741, 59. un 60. punkts; *Arnold André*, C-434/02, EU:C:2004:800, 30. punkts; *Swedish Match*, C-210/03, EU:C:2004:802, 29. punkts; Vācija/Parlaments un Padome, C-380/03, EU:C:2006:772, 37. punkts, kā arī *Vodafone u.c.*, C-58/08, EU:C:2010:321, 32. punkts).
- 33 Arī no pastāvīgās judikatūras izriet, ka, lai gan LESD 114. panta izmantošana par juridisko pamatu ir iespējama, lai nākotnē novērstu tirdzniecības šķēršļus, kas rastos atšķirīgas dalībvalstu tiesību normu attīstības dēļ, iespējai, ka šādi šķēršļi radīsies, ir jābūt ticamai un minētā pasākuma mērķim ir jābūt saistītam ar to novēršanu (spriedumi *British American Tobacco (Investments)* un *Imperial Tobacco*, C-491/01, EU:C:2002:741, 61. punkts; *Arnold André*, C-434/02, EU:C:2004:800, 31. punkts; *Swedish Match*, C-210/03, EU:C:2004:802, 30. punkts; Vācija/Parlaments un Padome, C-380/03, EU:C:2006:772, 38. punkts, kā arī *Vodafone u.c.*, C-58/08, EU:C:2010:321, 33. punkts).
- 34 Turklāt Tiesa ir nospriedusi, ka tad, ja nosacījumi LESD 114. panta kā juridiskā pamata izmantošanai ir izpildīti, Savienības likumdevējam nevar tikt liegts izmantot šo juridisko pamatu, tāpēc ka sabiedrības veselības aizsardzībai ir izšķiroša nozīme, izdarot izvēli (spriedumi *British American Tobacco (Investments)* un *Imperial Tobacco*, C-491/01, EU:C:2002:741, 62. punkts; *Arnold André*, C-434/02, EU:C:2004:800, 32. punkts; *Swedish Match*, C-210/03, EU:C:2004:802, 31. punkts, kā arī Vācija/Parlaments un Padome, C-380/03, EU:C:2006:772, 39. punkts).
- 35 Turklāt šajā ziņā ir jāuzsver, ka LESD 168. panta 1. punkta pirmajā daļā ir paredzēts, ka, nosakot un īstenojot visas Savienības politikas un darbības, ir jānodrošina augsts cilvēku veselības aizsardzības līmenis, bet LESD 114. panta 3. punktā ir prasīts, lai, īstenojot dalībvalstu normatīvo vai administratīvo aktu tuvināšanu, tiktu nodrošināts augsts cilvēku veselības aizsardzības līmenis (spriedumi *British American Tobacco (Investments)* un *Imperial Tobacco*, C-491/01, EU:C:2002:741, 62. punkts; *Arnold André*, C-434/02, EU:C:2004:800, 33. punkts; *Swedish Match*, C-210/03, EU:C:2004:802, 32. punkts, kā arī Vācija/Parlaments un Padome, C-380/03, EU:C:2006:772, 40. punkts).

- 36 No iepriekš minētā izriet, ka, ja pastāv šķēršļi tirdzniecībai vai ja ir ticams, ka šādi šķēršļi radīsies nākotnē tāpēc, ka dalībvalstis attiecībā uz kādu izstrādājumu vai kādu izstrādājumu kategoriju ir pieņēmušas vai pieņem atšķirīgas normas, kas nodrošina atšķirīgu aizsardzības līmeni un šādi kavē attiecīgā izstrādājuma vai izstrādājumu apriti Savienībā, LESD 114. pants dod tiesības iesaistīties Savienības likumdevējam, nosakot attiecīgus pasākumus, ievērojot, no vienas puses, šī panta 3. punktu un, no otras puses, juridiskos principus, kas minēti LESD vai kas izkristalizējušies judikatūrā, tostarp samērīguma principu (spriedumi *Arnold André*, C-434/02, EU:C:2004:800, 34. punkts; *Swedish Match*, C-210/03, EU:C:2004:802, 33. punkts, kā arī Vācija/Parlaments un Padome, C-380/03, EU:C:2006:772, 41. punkts).
- 37 Ir arī jāatzīst, ka ar frāzi “pasākumi, lai tuvinātu [...] aktus”, kas ietverta LESD 114. pantā, Līguma autori atkarībā no saskaņojamās nozares vispārējā konteksta un konkrētajiem apstākļiem ir vēlējušies Savienības likumdevējam piešķirt rīcības brīvību attiecībā uz to, kāda aktu tuvināšanas tehnika ir vispiemērotākā vēlamā rezultāta sasniegšanai, it īpaši nozarēs, kurām piemīt tehniski sarežģītas īpašības (skat. spriedumus Vācija/Parlaments un Padome, C-380/03, EU:C:2006:772, 42. punkts, kā arī Apvienotā Karaliste/Parlaments un Padome, C-270/12, EU:C:2014:18, 102. punkts).
- 38 Atkarībā no apstākļiem šie pasākumi var būt šādi: noteikt visām dalībvalstīm pienākumu atļaut attiecīgā izstrādājuma vai izstrādājumu tirdzniecību, šādam atļaujas sniegšanas pienākumam pievienot zināmus nosacījumus vai pat pagaidu kārtā vai galīgi aizliegt noteikta izstrādājuma vai izstrādājumu tirdzniecību (spriedumi *Arnold André*, C-434/02, EU:C:2004:800, 35. punkts; *Swedish Match*, C-210/03, EU:C:2004:802, 34. punkts, *Alliance for Natural Health* u.c., C-154/04 un C-155/04, EU:C:2005:449, 33. punkts, kā arī Vācija/Parlaments un Padome, C-380/03, EU:C:2006:772, 43. punkts).
- 39 Ņemot vērā šos principus, ir jāpārbauda, vai ir izpildīti nosacījumi par LESD 114. panta kā apstrīdēto Direktīvas 2014/40 normu juridiskā pamata izmantošanu.
- 40 Argumenti, kurus Polijas Republika izvirzījusi savas prasības atcelt tiesību aktu atbalstam, konkrēti attiecas uz mentola kā raksturīga aromāta aizliegumu. Tādējādi šīs argumentācijas pamatā ir pieņēmums, ka tabakas izstrādājumi ar mentolu ir īpašā situācijā salīdzinājumā ar citiem tabakas izstrādājumiem ar raksturīgu aromātu, kā rezultātā Savienības likumdevējs to aizliegšanai par pamatu nedrīkstēja izmantot LESD 114. pantu, vispirms nepierādot, ka pastāv faktiskas vai iespējamās atšķirības dalībvalstu tiesiskajos regulējumos saistībā ar tādu tabakas izstrādājumu laišanu tirgū, kuri cita starpā satur mentolu.
- 41 Tādēļ vispirms ir jāpārbauda, vai, lai LESD 114. pants varētu tikt atzīts par atbilstošu juridisko pamatu apstrīdēto tiesību normu pieņemšanai, Savienības likumdevējam bija jāpierāda, ka pastāv tādas atšķirības valstu tiesisko regulējumu starpā attiecībā uz tabakas izstrādājumiem tieši ar mentolu kā raksturīgu aromātu, kuras var radīt šķērslī tabakas izstrādājumu brīvai aprītei, vai ka šādas atšķirības varētu rasties nākotnē.
- 42 Šajā ziņā ir jānorāda, ka Savienības likumdevējs ir izlēmis pieņemt vienotus noteikumus attiecībā uz visiem tabakas izstrādājumiem ar raksturīgu aromātu. Tas, kā izriet no Direktīvas 2014/40 preambulas 16. apsvēruma, uzskatīja, ka šie izstrādājumi var veicināt tabakas patēriņa uzsākšanu vai ietekmēt patēriņa paradumus.
- 43 Turklāt Savienības likumdevējs, kā to apliecina arī minētās direktīvas preambulas 15. apsvērums, ņēma vērā daļējās vadlīnijas VKTU 9. un 10. panta piemērošanai, kurās ietverts īpašs aicinājums aizliegt sastāvdaļas, kas pastiprina garšas īpašības, rada iespaidu, ka tabakas izstrādājumi ir labvēlīgi veselībai, izraisa asociācijas ar enerģiju un vitalitāti vai kas ir krāsojošas.

- 44 Šajā ziņā ir jāatzīst, ka minētajās daļējās vadlinijās arī nav nošķirti dažādi aromāti, kuri var tikt pievienoti tabakas izstrādājumiem. Tieši pretēji, šo daļējo vadliniju 3.1.2.2. nodaļā ir rekomendēts tādu tabakas izstrādājumu sastāvdaļu, kuras var uzlabot to garšu, izmantošanu reglamentēt, to ierobežojot vai aizliedzot. Tajās ir skaidra atsauce uz mentolu kā aromātu, kas maskē tabakas dūmu rūgto garšu, tādējādi veicinot un uzturot tabakas patēriņu.
- 45 Lai arī VKTU vadlinijām nav saistoša spēka, to mērķis saskaņā ar VKTU 7. un 9. pantu ir palīdzēt pusēm šīs konvencijas saistošo normu piemērošanā.
- 46 Turklāt šo vadliniju pamatā, kā tas atzīmēts to 1.1. punktā, ir jaunākie pieejamie zinātniskie dati, kā arī VKTU pušu pieredze, un tās ir pieņemtas, savstarpēji vienojoties, tostarp, kā norādīts Direktīvas 2014/40 preambulas 7. apsvērumā, ar Savienību un tās dalībvalstīm.
- 47 Līdz ar to šādi izstrādātu rekomendāciju mērķis, kā to apliecina Savienības likumdevēja skaidrais lēmums tās ņemt vērā, pieņemot direktīvu, uz ko ir norādīts Direktīvas 2014/40 preambulas 7. un 15. apsvērumā, ir izšķiroši ietekmēt attiecīgajā jomā pieņemto Savienības tiesisko regulējumu.
- 48 No iepriekš izklāstītā izriet, ka tabakas izstrādājumiem ar raksturīgu aromātu, neatkarīgi no tā, vai tas ir mentols vai cita aromātviena, pirmkārt, ir analogiskas objektīvās īpašības un, otrkārt, līdzīga ietekme uz tabakas patēriņa uzsākšanu un tā uzturēšanu.
- 49 Polijas Republikas šajā ziņā izvirzītie iebildumi nav apmierināmi.
- 50 Vispirms ir jānorāda, ka apstākļi, ka tabakas izstrādājumi ar mentolu esot “tradicionāli” to ilgās esamības Eiropas tirgū dēļ, nemaina secinājumu, ka to objektīvās īpašības būtībā ir līdzvērtīgas citu tabakas izstrādājumu ar raksturīgiem aromātiem īpašībām, jo to aromāts maskē vai samazina tabakas dūmu rūgto garšu.
- 51 Turklāt, kā savu secinājumu 54. punktā norādījusi ģenerāladvokāte, ja var tikt attaisnots, ka noteiktiem izstrādājumiem, it īpaši to novitātes dēļ, tiek piemērotas īpašas, stingrākas prasības (spriedumi *Arnold André*, C-434/02, EU:C:2004:800, 69. punkts, un *Swedish Match*, C-210/03, EU:C:2004:802, 71. punkts), no tā tomēr nevar tikt secināts *a contrario*, ka tirgū jau sen esošiem izstrādājumiem šī iemesla dēļ būtu jāpiemēro mazāk stingras prasības.
- 52 Līdz ar to, pat ja patiess izrādītos apgalvojums, ka mentols jauniešiem nav tik pievilcīgs kā citi aromāti, ko atbildētāji gan apstrīd, tas tomēr pats par sevi nav izšķirošs. Pietiek norādīt, ka attiecīgo izstrādājumu pievilcīgums nav vērtējams tikai attiecībā uz vienas patērētāju grupas gaumi un paradumiem, abstrahējoties no pārējiem patērētājiem.
- 53 Šajā ziņā ir jāpiebilst, ka saskaņā ar daļējo vadliniju VKTU 9. un 10. panta piemērošanai 3.1.2.1. un 3.1.2.2. nodaļu mentola patīkamā aromāta dēļ tabakas izstrādājumi tiek padarīti pievilcīgāki patērētājiem un ka šo izstrādājumu pievilcīguma samazināšana var mazināt smēķēšanas izplatību un atkarību no tās gan jauno, gan jau esošo patērētāju vidū.
- 54 Visbeidzot ir jānorāda, ka nav pietiekami pierādīts apgalvojums, ka tabakas izstrādājumu ar mentolu garšas īpašības atšķirtos no citu tabakas izstrādājumu ar raksturīgu aromātu īpašībām, jo pirmajos minētajos, atšķirībā no otrajiem, neesot pilnībā likvidēta tabakas garša un smarža. Faktiski, lai arī nevar tikt izslēgts, ka noteikti aromāti dažādos apmēros izmaina tabakas garšu vai smaržu, tomēr visi aromāti, tostarp mentols, kā norādīts jau šī sprieduma 44. punktā, maskē vai samazina tabakas dūmu rūgtumu un palīdz veicināt un uzturēt smēķēšanu.
- 55 Šādos apstākļos Polijas Republikas argumentācija patiesībā ir vērsta uz to, lai noteiktu nepamatoti atšķirīgu attieksmi vienas tabakas izstrādājumu – ar līdzīgām objektīvajām īpašībām un iedarbību – kategorijas ietvaros.

- 56 Tādēļ, lai LESD 114. pants varētu tikt atzīts par atbilstošu apstrīdēto Direktīvas 2014/40 normu juridisko pamatu, pietiek, ja tiek pierādīts, ka pastāv tādas atšķirības valstu tiesisko regulējumu starpā attiecībā uz tabakas izstrādājumiem ar raksturīgiem aromātiem kopumā, kuras var radīt šķērsli šo izstrādājumu brīvai aprītei, vai ka šādas atšķirības varētu rasties nākotnē.
- 57 Otrkārt, attiecībā uz šādu atšķirību pastāvēšanu ir jāatzīst, ka no minētās direktīvas preambulas 15. apsvēruma, kā arī šī sprieduma 27. punktā norādītā ietekmes novērtējuma (pirmā daļa, 34. lpp., un ceturtā daļa, 6. un nākamās lpp.) izriet, ka minētās direktīvas pieņemšanas laikā pastāvēja ievērojamas atšķirības dalībvalstu tiesisko regulējumu starpā, jo dažas valstis bija izstrādājušas aizliegto vai atļauto aromātu sarakstus, taču citām konkrēta regulējuma šajā jomā vispār nebija.
- 58 Tāpat šķiet iespējams, ka, ja Savienības likumdevējs nebūtu veicis šos pasākumus, valstu līmenī tabakas izstrādājumiem ar raksturīgu aromātu, tostarp mentolu, tiktu piemēroti atšķirīgi režīmi.
- 59 Kā norādīts arī šī sprieduma 44. punktā, daļējās vadlīnijas VKTU 9. un 10. panta piemērošanai ietver ieteikumu pusēm “reglamentēt tādu sastāvdaļu izmantošanu, kuras var uzlabot tabakas izstrādājumu garšu, to ierobežojot vai aizliedzot”.
- 60 Šādi dalībvalstīm piešķirot ievērojamu novērtējuma brīvību, no šīm daļējām vadlīnijām ar pietiekamu varbūtību ir iespējams secināt, ka gadījumā, ja nebūtu pasākumu Savienības līmenī, valstu tiesiskie regulējumi šajā ziņā, tostarp attiecībā uz mentola izmantošanu, būtu varējuši attīstīties neviendabīgi.
- 61 Ar aizliegumu laist tirgū tabakas izstrādājumus ar raksturīgu aromātu ar Direktīvas 2014/40 7. pantu tieši tiek novērsta šādu dalībvalstu tiesisko regulējumu neviendabīga attīstība.
- 62 Treškārt, attiecībā uz argumentu, ka apstrīdēto tiesību normu mērķis neesot iekšējā tirgus darbības uzlabošana, pretēji LESD 114. pantā noteiktajam, no Tiesas judikatūras izriet, ka tabakas izstrādājumu tirgus ir tirgus, kurā tirdzniecībai dalībvalstu starpā ir relatīvi liels īpatsvars, un tādēļ valstu noteikumi par nosacījumiem, kuriem šiem izstrādājumiem jāatbilst, tostarp par to sastāvu, paši par sevi jau var radīt šķēršļus preču brīvai aprītei, ja Savienības līmenī netiek veikta saskaņošana (šajā ziņā skat. spriedumu *British American Tobacco (Investments)* un *Imperial Tobacco*, C-491/01, EU:C:2002:741, 64. punkts).
- 63 Ir arī jāatgādina, ka saskaņā ar šī sprieduma 38. punktā minēto judikatūru pasākumiem, kuri var tikt noteikti, pamatojoties uz LESD 114. punktu, tostarp ir jāietver pagaidu vai galīgs viena vai vairāku izstrādājumu tirdzniecības aizliegums.
- 64 Līdz ar to valstu tiesisko regulējumu par tabakas izstrādājumu sastāvu starpā pastāvošo atšķirību vai to neviendabīgas attīstības novēršana, tostarp noteiktu piedevu aizliegums Savienības līmenī, paredz attiecīgo izstrādājumu iekšējā tirgus pareizas darbības veicināšanu.
- 65 Ceturtkārt, attiecībā uz apgalvojumu, ka jēdziena “raksturīgs aromāts” nekonkrētības dēļ raksturīgo aromātu aizlieguma rezultātā nevis uzlabotos iekšējā tirgus darbība, bet, tieši pretēji, rastos atšķirības valstu līmenī, transponējot Direktīvu 2014/40, ir jānorāda, ka šis jēdziens šīs direktīvas 2. panta 25. punktā ir definēts kā “izteikta smarža vai garša, kas nav tabakas smarža un garša un ko rada piedeva vai piedevu kombinācija, tostarp, bet ne tikai, augļu, garšvielu, garšaugu, alkohola, konfekšu, mentola vai vaniļas, un kas ir sajūtama pirms tabakas izstrādājuma lietošanas vai tās laikā”.
- 66 Minētās direktīvas 7. panta 2.–5. punktā ir paredzēti trīs mehānismi, kuru mērķis ir noteikt, kuriem tabakas izstrādājumiem ir šāds aromāts. Tādējādi, pirmkārt, saskaņā ar šī 7. panta 2. punktu Komisija pēc dalībvalsts pieprasījuma vai pēc savas iniciatīvas, izmantojot īstenošanas aktus, nosaka, vai uz tabakas izstrādājumu attiecas raksturīgo aromātu aizliegums. Otrkārt, Komisijai saskaņā ar šī panta 3. punktu ir jāpieņem īstenošanas akti, nosakot vienotus noteikumus par procedūrām, kuras piemēro, lai noteiktu, vai uz tabakas izstrādājumu attiecas minētais aizliegums. Treškārt, ja konkrētām piedevām

vai to kombinācijām to līmeņa vai koncentrācijas dēļ vismaz trīs dalībvalstīs ir noteikti aizliegumi laist tirgū, Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus, lai noteiktu tādu piedevu vai piedevu kombināciju maksimāli pieļaujamo līmeni, kas rada tabakas izstrādājumiem raksturīgu aromātu.

- 67 Tādēļ ir jākonstatē, ka minēto mehānismu mērķis tieši ir noteikt kopīgus noteikumus tabakas izstrādājumu ar raksturīgu aromātu jomā, lai novērstu iespējamo atšķirību rašanos, transponējot vai piemērojot šo direktīvu, vai lai likvidētu šīs atšķirības gadījumā, ja tās tomēr rastos.
- 68 Saskaņā ar šī sprieduma 37. punktā atgādināto judikatūru ar LESD 114. pantu Savienības likumdevējam ir piešķirta novērtējuma brīvība attiecībā uz to, kāda aktu tuvināšanas metode ir piemērotāka vēlāmā rezultāta sasniegšanai, it īpaši tehniskā ziņā sarežģītās nozarēs.
- 69 Šajā gadījumā nekas neliecina par to, ka Savienības likumdevējs, nosakot šī sprieduma 66. punktā aprakstītos mehānismus, šo novērtējuma brīvību nebūtu ievērojis. Tieši pretēji, šie dinamiskie mehānismi ietver priekšrocības, salīdzinot ar Polijas Republikas piedāvāto aizliegto vai atļauto aromātu sarakstu pieņemšanu, kuri drīz var zaudēt spēku ražotāju tirdzniecības stratēģiju attīstības rezultātā vai arī tikt viegli apieti.
- 70 No iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka pirmais pamats par LESD 114. panta pārkāpumu ir jānoraida.

Par otro pamatu, kas saistīts ar samērīguma principa pārkāpumu

– Lietas dalībnieku argumenti

- 71 Polijas Republika un Rumānija vispirms norāda, ka mentolu saturošu tabakas izstrādājumu laišanas tirgū aizliegums nav pasākums, kas būtu piemērots Direktīvas 2014/40 mērķu īstenošanai, jo šī sprieduma 25. punkta pēdējā teikumā norādīto iemeslu dēļ tā rezultātā rastos šķēršļi tirdzniecībai. Turklāt šis aizliegums arī neesot piemērots, lai nodrošinātu augsta līmeņa veselības aizsardzību, jo, no vienas puses, mentolu saturoši tabakas izstrādājumi neesot tik pievilcīgi jauniešiem kā citi tabakas izstrādājumi ar raksturīgu aromātu, un, no otras puses, to aizlieguma rezultātā būtiski nesamazinātos smēķētāju skaits, kuru lielākā daļa, visticamāk, pievērstos tabakas izstrādājumiem bez raksturīga aromāta. Attiecīgais aizliegums arī radītu aizliegto izstrādājumu nelegālā tirgus uzplaukumu.
- 72 Otrkārt, šīs dalībvalstis Savienības likumdevējam pārmet visapgrūtinātākā pasākuma izvēli, neizpētot iespēju dot priekšroku citiem, mazāk ierobežojošiem pasākumiem, kā, piemēram, Savienības līmenī palielinot vecuma ierobežojumus mentolu saturošu tabakas izstrādājumu patēriņam, aizliedzot šo izstrādājumu pārrobežu tirdzniecību un uz to marķējuma ietverot norādi, ka tie ir tikpat kaitīgi kā citi tabakas izstrādājumi.
- 73 Treškārt, minētās dalībvalstis uzskata, ka mentolu saturošu tabakas izstrādājumu tirgošanas aizlieguma sociālās un ekonomiskās izmaksas, izprotot tās kā darba vietu un ienākumu zaudējumus, esot nesamērīgas ar ieguvumiem, kuri varētu izrietēt no šī aizlieguma, īpaši attiecībā uz dažām dalībvalstīm, tostarp Poliju, kurā mentolu saturošu tabakas izstrādājumu ražošana un patēriņš ir ievērojami.
- 74 Parlaments, Padome un Komisija, kā arī Francijas Republika, Īrija un Apvienotā Karaliste norāda, ka attiecīgais aizliegums ir piemērots Direktīvas 2014/40 mērķa sasniegšanai.
- 75 Tie uzskata, ka neviens no Polijas Republikas piedāvātajiem mazāk apgrūtinājošajiem pasākumiem nav piemērots pietiekami efektīvai nospraustā mērķa sasniegšanai.

- 76 Parlaments norāda, ka ar to, ka minētais aizliegums dažām dalībvalstīm var radīt lielākas izmaksas nekā citām dalībvalstīm, nav pietiekami, lai pierādītu šī aizlieguma nesamērīgumu. Katrā ziņā šī aizlieguma sekas, ņemot vērā apstākli, ka, pirmkārt, daudzi smēķētāji pievērštos tabakas izstrādājumiem bez aromāta un, otrkārt, Direktīvas 2014/40 7. panta 14. punktā paredzētais pārejas periods tirgus dalībniekiem ļautu pielāgoties jaunajiem noteikumiem, tabakas izstrādājumu tirgū neesot tik lielas, kā tas tiek apgalvots.
- 77 Padome un Komisija piebilst, ka saskaņā ar ietekmes novērtējumu šis aizliegums radītu cigarešu patēriņa samazināšanos par 0,5 %–0,8 % piecu gadu laikposmā, kas nevar radīt nesamērīgas sekas tabakas ražošanas nozarei. Turklāt atsevišķas attiecīgā aizlieguma negatīvās sekas varētu tikt kompensētas ar finansiāla atbalsta pasākumiem lauku attīstības programmas ietvaros.

– Tiesas vērtējums

- 78 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru atbilstoši samērīguma principam Savienības iestāžu aktiem ir jābūt piemērotiem ar attiecīgo tiesisko regulējumu sasniedzamo leģitīmo mērķu īstenošanai un tie nedrīkst pārsniegt šo mērķu sasniegšanai vajadzīgo; turklāt, ja ir iespēja izvēlēties no vairākiem atbilstošiem pasākumiem, ir jāizvēlas vismazāk apgrūtinošais; radītajām neērtībām ir jābūt samērīgām salīdzinājumā ar sasniedzamajiem mērķiem (šajā ziņā skat. spriedumus *British American Tobacco (Investments)* un *Imperial Tobacco*, C-491/01, EU:C:2002:741, 122. punkts; *ERG* u.c., C-379/08 un C-380/08, EU:C:2010:127, 86. punkts, kā arī *Gauweiler* u.c., C-62/14, EU:C:2015:400, 67. un 91. punkts).
- 79 Attiecībā uz iepriekšējā punktā minēto apstākļu pārbaudi tiesā Savienības likumdevējam ir jāatzīst plaša rīcības brīvība tādā jomā, par kādu ir runa šajā lietā, kurā tam ir jāizdara izvēle ar politiku, ekonomiku un sociālām lietām saistītos jautājumos un kurā tam ir jāveic sarežģīts novērtējums. Līdz ar to tikai šajā jomā veiktā pasākuma acīmredzama neatbilstība mērķim, ko kompetentās iestādes vēlas sasniegt, var ietekmēt šāda pasākuma likumību (šajā ziņā skat. spriedumu *British American Tobacco (Investments)* un *Imperial Tobacco*, C-491/01, EU:C:2002:741, 123. punkts).
- 80 Pirmkārt, attiecībā uz tabakas izstrādājumu, kuri kā raksturīgu aromātu satur mentolu, tirgū laišanas aizlieguma piemērotību ir jānorāda, ka saskaņā ar Direktīvas 2014/40 1. pantu tam ir dubults mērķis – sekmēt netraucētu tabakas un ar to saistītu izstrādājumu iekšējā tirgus darbību, par pamatu izmantojot augstu cilvēku, īpaši jauniešu, veselības aizsardzības līmeni.
- 81 Šajā aspektā jāatzīst, pirmkārt, kā izriet arī no šī sprieduma 61.–64. punkta, ka aizliegums tirgot tabakas izstrādājumus ar raksturīgu aromātu ir piemērots tabakas un ar to saistītu izstrādājumu iekšējā tirgus darbības veicināšanai.
- 82 Otrkārt, šis aizliegums ir arī piemērots, lai nodrošinātu augstu cilvēku, īpaši jauniešu, veselības aizsardzības līmeni. Nav apstrīdēts, ka atsevišķi aromāti jauniešiem ir īpaši pievilcīgi un ka tie veicina tabakas patēriņa uzsākšanu.
- 83 Nav atbalstāmi Polijas Republikas argumenti par to, ka, no vienas puses, jauniešiem mentols nav pievilcīgs un tādēļ tā lietošana neveicinās tabakas patēriņa uzsākšanu, un, no otras puses, ka šī aromāta aizliegums neveicinās smēķētāju skaita samazināšanos.
- 84 Šie argumenti nav atbilstoši, jo, kā norādīts šī sprieduma 56. punktā, Savienības likumdevējs pamatoti drīkstēja visiem raksturīgajiem aromātiem piemērot vienu tiesisko regulējumu. Līdz ar to šī aizlieguma piemērotība, lai sasniegtu tā mērķi aizsargāt cilvēku veselību, nav apšaubāma attiecībā tikai uz konkrēto aromātu.

- 85 Turklāt saskaņā ar daļējām vadlinijām VKTU 9. un 10. panta piemērošanai, kurām šī sprieduma 46. punktā izklāstīto konstatējumu dēļ ir jāatzīst īpaši augsta pierādījuma vērtība, mentols, tāpat kā citi aromāti, veicina un uztur tabakas izstrādājumu patēriņu un tā patīkamās garšas dēļ tabakas izstrādājumus patērētājiem padara pievilcīgākus.
- 86 Direktīvas 2014/40 mērķis turklāt ir visu patērētāju augsta veselības aizsardzības līmeņa panākšana, kā rezultātā tās piemērotība šī mērķa sasniegšanai nav vērtējama vienīgi attiecībā uz vienu patērētāju kategoriju.
- 87 Turklāt arguments, ka mentolu saturošu tabakas izstrādājumu tirgū laišanas aizliegums neveicinātu smēķētāju skaita samazināšanos, pat ja tas būtu pierādīts, arī nav atbalstāms, jo tas ir pretrunā šī aizlieguma preventīvajai funkcijai – novērst tabakas lietošanas uzsākšanu.
- 88 Visbeidzot, attiecībā uz argumentu, ka raksturīgo aromātu aizliegums radīs aromatizēto tabakas izstrādājumu nelegālo tirgu, ir jākonstatē, ka tajā nav pietiekami ņemti vērā Direktīvā 2014/40, īpaši tās 15. un 16. pantā, paredzētie mehānismi šī riska novēršanai.
- 89 Līdz ar to minētais aizliegums nav uzskatāms par acīmredzami nepiemērotu, lai sasniegtu mērķi sekmēt netraucētu tabakas un ar to saistītu izstrādājumu iekšējā tirgus darbību, par pamatu ņemot cilvēku, īpaši jauniešu, augstu veselības aizsardzības līmeni.
- 90 Otrkārt, attiecībā uz šī aizlieguma nepieciešamību ir jāatgādina, ka, no vienas puses, kā jau norādīts šī sprieduma 44. punktā, daļējās vadlinijās VKTU 9. un 10. panta piemērošanai VKTU pusēm ir ieteikts cita starpā aizliegt izmantot tādas sastāvdaļas kā mentols, kuras var uzlabot tabakas izstrādājumu garšu. Turklāt saskaņā ar šo daļējo vadliniju 1.1. nodaļu šīs vispārējās konvencijas puses tiek mudinātas piemērot pasākumus, kas ir stingrāki par šajās vadlinijās ieteiktajiem.
- 91 Tādēļ Savienības likumdevējs, ņemot vērā šos ieteikumus un izmantojot savu plašo novērtējuma brīvību, varēja leģitīmi piemērot aizliegumu visiem raksturīgajiem aromātiem.
- 92 Turklāt attiecībā uz mazāk apgrūtināšiem pasākumiem, uz kuriem norādījusi Polijas Republika, ir jāatzīmē, ka tie nešķiet visai piemēroti attiecīgā mērķa sasniegšanai.
- 93 Proti, vecuma sliekšņa, no kura sākot ir atļauta tabakas izstrādājumu ar raksturīgu aromātu lietošana, paaugstināšana nebūs piemērota šo izstrādājumu pievilcīguma samazināšanai un tādēļ nenovērsīs tabakas lietošanas uzsākšanu tādu personu vidū, kuras minēto vecuma sliekšni ir sasniegušas. Turklāt no šādas vecuma sliekšņa paaugstināšanas izrietošais pārdošanas aizliegums katrā ziņā minēto izstrādājumu tirdzniecībā var tikt viegli apiets.
- 94 Iespēja aizliegt tabakas izstrādājumu pārrobežu pārdošanu jau ir paredzēta Direktīvas 2014/40 18. pantā. Kā izriet no tās preambulas 33. apsvēruma, šāda aizlieguma mērķis it īpaši ir novērst šajā direktīvā paredzēto tabakas izstrādājumu atbilstības noteikumu apiešanu. Tādēļ ar to vien nav pietiekami, lai nodrošinātu augsta līmeņa veselības aizsardzību, jo, ja nebūtu aizlieguma laist tirgū tabakas izstrādājumus ar raksturīgu aromātu, tie joprojām būtu pievilcīgi patērētājiem.
- 95 Attiecībā uz brīdinājumiem par ietekmi uz veselību, kuros ietverta norāde, ka tabakas izstrādājumi ar raksturīgu aromātu ir tikpat kaitīgi kā pārējie tabakas izstrādājumi, ir jānorāda, ka tie nav tik piemēroti patērētāju veselības aizsardzības nodrošināšanai kā aizliegums laist tirgū tabakas izstrādājumus ar šādu aromātu, jo, kā tas izriet no šī sprieduma 44. punkta, šī aromāta esamība pati par sevi var veicināt un uzturēt smēķēšanu.
- 96 Līdz ar to ir jāatzīst, ka aizliegums laist tirgū tabakas izstrādājumus ar raksturīgu aromātu acīmredzami nepārsniedz iecerētā mērķa sasniegšanai nepieciešamo.

- 97 Treškārt, attiecībā uz mentola kā raksturīga aromāta izmantošanas aizlieguma apgalvoti nesamērīgo ietekmi šī aizlieguma negatīvo ekonomisko un sociālo seku dēļ ir jāatgādina, ka pat tad, kad, kā tas ir pamatlietā, Savienības likumdevējam ir plašas normatīvās pilnvaras, tam sava izvēle ir jāpamato ar objektīviem kritērijiem un jāpārlicinās, vai ar veikto pasākumu sasniedzamie mērķi nevar būt pamatā saimnieciski negatīvām, pat būtiskām sekām, kas rodas konkrētiem saimnieciskās darbības subjektiem (šajā ziņā skat. spriedumu Luksemburga/Parlaments un Padome, C-176/09, EU:C:2011:290, 63. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 98 Atbilstoši LES un LESD pievienotā Protokola (Nr. 2) par subsidiaritātes principa un proporcionālītātes [samērīguma] principa piemērošanu 5. pantam tiesību aktu projektos ir pienācīgi jāņem vērā, ka jebkādiem apgrūtinājumiem, kas attiecas uz tirgus dalībniekiem, ir jābūt iespējami maziem un atbilstīgiem noteiktajam mērķim.
- 99 Šajā gadījumā ir jāatzīst, ka Savienības likumdevējs ir raudzījies, lai šīs aizlieguma laist tirgū tabakas izstrādājumus ar raksturīgu aromātu negatīvās ekonomiskās un sociālās sekas tiktu mazinātas.
- 100 Tādējādi, pirmkārt, lai gan tabakas ražošanas nozarei, gan arī patērētājiem sniegtu pielāgošanās periodu, Direktīvas 2014/40 7. panta 14. punktā ir noteikts, ka attiecībā uz tabakas izstrādājumiem, kuriem piemīt raksturīgs aromāts un kuru pārdošanas apjoms Savienībā attiecīgajā produktu kategorijā ir 3 % vai vairāk, aizliegumu piemēro tikai no 2020. gada 20. maija.
- 101 Otrkārt, no ietekmes novērtējuma (pirmā daļa, 114. lpp., un sestā daļa, 2. lpp.), kurš šajā ziņā nav apstrīdēts, izriet, ka šīs aizliegums izpaudisies kā cigarešu patēriņa samazināšanās Savienībā par 0,5 %–0,8 % piecu gadu laikposmā.
- 102 Šie elementi pierāda, ka Savienības likumdevējs ir līdzsvarojis, no vienas puses, minētā aizlieguma ekonomiskās sekas un, no otras puses, obligāto prasību saskaņā ar LESD 114. panta 3. punktu nodrošināt augstu cilvēku veselības aizsardzības līmeni saistībā ar izstrādājumu, kam ir kancerogēnas īpašības un mutagēnas un toksiskas īpašības attiecībā uz reproduktīvo veselību.
- 103 Vēl ir svarīgi precizēt, ka tikai tas, ka Savienības legislatīvais akts vienu dalībvalsti var ietekmēt vairāk nekā pārējās, neietekmē samērīguma principu, ja ir izpildīti šī sprieduma 78. punktā atgādinātie nosacījumi. Direktīva 2014/40 ietekmē visas dalībvalstis, un tas nozīmē, ka ir jānodrošina līdzsvars starp dažādajām iesaistītajām interesēm, ievērojot ar šo direktīvu izvirzītos mērķus. Līdz ar to tiekšanās uz šādu līdzsvaru, ņemot vērā nevis vienas dalībvalsts īpašo situāciju, bet gan visu Savienības dalībvalstu situāciju kopā, nevar tikt uzskatīta par pretēju samērīguma principam (šajā ziņā skat. spriedumu Igaunija/Parlaments un Padome, C-508/13, EU:C:2015:403, 39. punkts).
- 104 No iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka otrais pamats par samērīguma principa pārkāpumu ir jānoraida.

Par trešo pamatu, kas saistīts ar subsidiaritātes principa pārkāpumu

– Lietas dalībnieku argumenti

- 105 Polijas Republika un Rumānija norāda, ka subsidiaritātes principa ievērošana ir jāvērtē tikai attiecībā pret sabiedrības veselības aizsardzības mērķi, jo, ja nav atšķirību dalībvalstu tiesiskajos regulējumos par mentolu saturošiem tabakas izstrādājumiem, kā tas esot pierādīts pirmā pamata ietvaros, iekšējā tirgus darbības uzlabošanas mērķis neesot aktuāls.
- 106 Ņemot vērā ievērojamās atšķirības šo izstrādājumu patēriņā dalībvalstu starpā, to aizlieguma sociālās un ekonomiskās sekas un ietekme uz sabiedrības veselību esot vienīgi lokāla rakstura, un tādēļ efektīvāka būtu rīcība to dalībvalstu līmenī, kurās ir ievērojams šo izstrādājumu patēriņš.

- 107 Turklāt Polijas Republika uzskata, ka Direktīvas 2014/40 preambulas 60. apsvērumā paustais esot tipveida formulējums, kuram nav konkrēta tvēruma attiecībā uz subsidiaritātes principu.
- 108 Parlaments, Padome, Apvienotā Karaliste un Komisija norāda, ka trešā pamata argumentācija nav efektīva kopumā, jo, pretēji Polijas Republikas apgalvotajam, minētās direktīvas mērķis esot nevis sabiedrības veselības aizsardzība, bet gan iekšējā tirgus darbības uzlabošana, par pamatu izmantojot augsta līmeņa cilvēku veselības aizsardzību.
- 109 Esot juridiski pietiekami, tostarp šī sprieduma 27. punktā minētajā ietekmes novērtējumā, pierādīts, ka atšķirības valstu tiesiskajos regulējumos pamato rīcību Savienības līmenī, lai uzlabotu iekšējā tirgus darbību. Apstāklis, ka šāda regulējuma sekas dažās dalībvalstīs tiktu izjustas vairāk nekā pārējās, neesot pietiekams, lai pierādītu subsidiaritātes principa pārkāpumu.
- 110 Attiecībā uz subsidiaritātes principa ievērošanas pamatojumu Parlaments, Padome, Apvienotā Karaliste un Komisija norāda, ka ir jāņem vērā ne tikai Direktīvas 2014/40 preambulas 60. apsvēruma, bet arī tās preambulas 4., 7., 15. un 16. apsvēruma, kuri, lai arī tajos nav atsauces uz subsidiaritātes principu, pierāda nepieciešamību rīkoties Savienības līmenī.

– Tiesas vērtējums

- 111 Subsidiaritātes princips ir noteikts LES 5. panta 3. punktā, saskaņā ar kuru jomās, kuras nav ekskluzīvā Savienības kompetencē, Savienība rīkojas tikai atbilstīgā apmērā un vienīgi tad, ja paredzētās darbības mērķus nevar pietiekami labi sasniegt dalībvalstīs, bet ierosinātās darbības mēroga vai seku dēļ tie ir labāk sasniedzami Savienības līmenī. LES un LESD pievienotā Protokola (Nr. 2) par subsidiaritātes principa un proporcionālītātes [samērīguma] principa piemērošanu 5. pantā turklāt ir paredzētas arī vadlīnijas šo nosacījumu izpildes konstatēšanai (spriedums Igaunija/Parlaments un Padome, C-508/13, EU:C:2015:403, 44. punkts).
- 112 Subsidiaritātes principa ievērošanu vispirms pārbauda politiskā līmenī valstu parlamenti atbilstoši šajā protokolā šim nolūkam paredzētajām procedūrām.
- 113 Pēc tam šo pārbaudi veic Savienības tiesa, kurai ir jāpārbauda gan LES 5. panta 3. punktā paredzēto materiāltiesisko nosacījumu izpilde, gan arī minētajā protokolā ietverto procesuālo garantiju izpilde.
- 114 Pirmkārt, runājot par LES 5. panta 3. punktā paredzēto materiāltiesisko nosacījumu izpildes pārbaudi tiesā, Tiesai ir jānoskaidro, vai Savienības likumdevējs, pamatojoties uz detalizētu informāciju, varēja uzskatīt, ka iecerētā pasākuma mērķis labāk var tikt sasniegts Savienības līmenī.
- 115 Šajā gadījumā attiecībā uz tādu jomu kā iekšējā tirgus darbības uzlabošana, kas nav joma, kurā Savienībai ir ekskluzīva kompetence, ir jāpārbauda, vai Direktīvas 2014/40 mērķis labāk var tikt sasniegts Savienības līmenī (šajā ziņā skat. spriedumu *British American Tobacco (Investments)* un *Imperial Tobacco*, C-491/01, EU:C:2002:741, 179. un 180. punkts).
- 116 Šajā ziņā, kā minēts šī sprieduma 80. punktā, minētajai direktīvai ir dubults mērķis sekmēt netraucētu tabakas un ar to saistītu izstrādājumu iekšējā tirgus darbību, līdztekus nodrošinot augstu cilvēku, īpaši jauniešu, veselības aizsardzības līmeni.
- 117 Pat pieņemot, ka otrā šī mērķa daļa labāk varētu tikt sasniegta dalībvalstu līmenī, kā to norāda Polijas Republika, tomēr minētā mērķa īstenošana šajā līmenī pastiprinātu vai pat radītu situācijas, kad dažas dalībvalstis atļautu laist tirgū tabakas izstrādājumus ar noteiktiem raksturīgiem aromātiem, taču citas to aizliegtu, kas tādējādi būtu pretrunā šīs direktīvas pirmajam mērķim, proti, tabakas un saistīto izstrādājumu iekšējā tirgus darbības uzlabošanai.

- 118 No abu Direktīvas 2014/40 mērķu savstarpējās atkarības izriet, ka Savienības likumdevējs varēja leģitīmi uzskatīt, ka viņa rīcībā ir jāietver režims tabakas izstrādājumu ar raksturīgu aromātu laišanai Savienības tirgū un ka šis savstarpējās atkarības dēļ šis dubultais mērķis labāk varēs tikt sasniegts Savienības līmenī (pēc analogijas skat. spriedumus *Vodafone* u.c., C-58/08, EU:C:2010:321, 78. punkts, kā arī Igaunija/Parlaments un Padome, C-508/13, EU:C:2015:403, 48. punkts).
- 119 Ir turklāt jānorāda, ka subsidiaritātes principa mērķis nav ierobežot Savienības kompetences atkarībā no situācijas kādā no dalībvalstīm, aplūkojot atsevišķi, ar to tiek prasīts vienīgi tas, lai iecerēto darbību tās mēroga vai seku dēļ varētu labāk īstenot Savienības līmenī, ievērojot tai izvirzītos mērķus, kuri ir uzskaitīti LES 3. pantā, un speciālās normas attiecībā uz dažādām jomām, tostarp attiecībā uz iekšējo tirgu, kas ietvertas līgumos (šajā ziņā skat. spriedumu Igaunija/Parlaments un Padome, C-508/13, EU:C:2015:403, 53. punkts).
- 120 Katrā ziņā ir jāprecizē, ka Tiesas rīcībā esošie elementi, pretēji Polijas Republikas apgalvotajam, nepierāda, ka mentolu saturošu tabakas izstrādājumu patēriņš būtībā aprobežojas ar Poliju, Slovākiju un Somiju, taču pārējās dalībvalstīs tas ir nebūtisks. Atbilstoši informācijai, kuru Polijas Republika izklāstījusi savā prasības pieteikumā, vismaz astoņās citās dalībvalstīs šo izstrādājumu valstu tirgus daļa ir lielāka par to tirgus daļu Savienības līmenī.
- 121 Līdz ar to ir jānorāda Polijas Republikas izvirzītie argumenti par to, ka cilvēku veselības aizsardzības mērķis tieši saistībā ar tabakas izstrādājumu ar mentolu laišanu tirgū labāk varētu tikt sasniegts valstu līmenī, jo šo izstrādājumu sekas izpaužoties tikai nelielā skaitā valstu.
- 122 Otrkārt, attiecībā uz formas prasību izpildi un īpaši Direktīvas 2014/40 pamatojumu saistībā ar subsidiaritātes principu ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas judikatūru pienākuma norādīt pamatojumu izpilde ir jāvērtē, ņemot vērā ne tikai apstrīdētā tiesību akta tekstu, bet arī tā kontekstu un lietas apstākļus (šajā ziņā skat. spriedumu Igaunija/Parlaments un Padome, C-508/13, EU:C:2015:403, 61. punkts).
- 123 Šajā lietā ir jākonstatē, ka Komisijas priekšlikums Direktīvai 2014/40, kā arī tās izstrādātais ietekmes novērtējums ietver pietiekami daudz elementu, kas skaidri un nepārprotami ilustrē priekšrocības, kas saistītas ar Savienības līmeņa pasākumu, salīdzinājumā ar dalībvalstu līmeņa pasākumiem.
- 124 Šādos apstākļos ir juridiski pietiekami pierādīts, ka, pamatojoties uz šiem elementiem, gan Savienības likumdevējs, gan arī valstu parlamenti varēja izvērtēt, vai minētais priekšlikums atbilst subsidiaritātes principam, ļaujot arī indivīdiem iepazīties ar iemesliem saistībā ar šo principu un Tiesai veikt pārbaudi.
- 125 Katrā ziņā ir svarīgi uzsvērt, ka Polijas Republika atbilstoši LESD paredzētajiem nosacījumiem ir piedalījies likumdošanas procesā, kura noslēgumā tika pieņemta Direktīva 2014/40, kuras adresāte tā ir tieši tāpat kā pārējās Padomē pārstāvētās dalībvalstis. Līdz ar to tā nevar lietderīgi apgalvot, ka Parlaments un Padome – šīs direktīvas autori – tai nebūtu darījuši zināmu visu pamatojumu par izvēlētajiem pasākumiem, kurus šīs iestādes bija iecerējušas noteikt (šajā ziņā skat. spriedumu Igaunija/Parlaments un Padome, C-508/13, EU:C:2015:403, 62. punkts).
- 126 Tādējādi pamats attiecībā uz subsidiaritātes principa neievērošanu ir jānorāda.
- 127 No visiem iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka, tā kā nevar tikt apmierināts neviens no Polijas Republikas tās prasības atbalstam izvirzītajiem pamatiem, šī prasība ir jānorāda.

Par tiesāšanās izdevumiem

¹²⁸ Atbilstoši Tiesas Reglamenta 138. panta 1. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums nav labvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Parlaments un Padome ir prasījuši piespriež Polijas Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā tai spriedums ir nelabvēlīgs, jāpiespriež Polijas Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus. Saskaņā ar šī paša reglamenta 140. panta 1. punktu, saskaņā ar kuru dalībvalstis un iestādes, kas iestājušās tiesvedībā, sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas, ir jānolemj, ka Īrija, Francijas Republika, Rumānija, Apvienotā Karaliste un Eiropas Komisija sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

- 1) prasību noraidīt;**
- 2) Polijas Republika atlīdzina tiesāšanās izdevumus;**
- 3) Īrija, Francijas Republika, Rumānija un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste, kā arī Eiropas Komisija sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.**

[Paraksti]